

Handläggare: Kerstin Sandström

Till
Kommunstyrelsen

Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet ändras enligt bilaga 1.
2. Köreglerna för förskoleverksamhet gäller samtliga kommunala förskolor.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utveckla e-tjänsten för köhantering inom förskola.
4. De enskilt drivna förskolor som vill ingå i kommunens system för köhantering har möjlighet till detta och omfattas då av köreglerna.

Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, beslutar kommunstyrelsen för egen del att ge stadsdirektören följande uppdrag:

1. Utveckla och införa e-tjänst avseende köhantering inom förskola och för detta uppdrag genomföra erforderliga upphandlingar och teckna nödvändiga avtal.
2. Utarbeta anvisningar och rutiner för en bra övergång till nya regler och system.

Irene Svenonius
Stadsdirektör

Carina Lundberg Uudelepp
Bitr. stadsdirektör

Sammanfattning

För att möjliggöra e-tjänster där föräldrar kan få information om det utbud som finns inom förskola och familjedaghem, ansöka om förskoleplats och sedan följa sin köplacering och förstå varför/varför inte en plats erbjuds krävs ett regelverk som är enkelt och tydligt med få undantag. Följande turordning vid placering av barn till förskola föreslås:

1. Barn med behov av särskilt stöd.

2. Barn med syskon som redan finns placerade på förskolan.
3. Kötid. Om flera barn har samma kötid placeras äldre barn före yngre.

Om förskolan/anordnaren av någon anledning anser att synnerliga skäl för avsteg från turordningen föreligger kan avsteg göras. Beslut om detta fattas av barn- och ungdomschef eller motsvarande på stadsdelsförvaltning när det gäller förskolor i kommunal regi. Gäller avsteget inom en enskilt driven förskola ska beslutet dokumenteras av förskolan och anmälas till utbildningsförvaltningen.

Förälder har möjlighet att välja högst fem köalternativ som kan rangordnas. När lediga platser uppstår på en förskola görs placering enligt turordningsreglerna. Om garantitiden löper ut utan att barnet kunnat erbjudas plats på någon av de önskade förskolorna är stadsdelsförvaltningen skyldig att i enlighet med barnomsorgsgarantin erbjuda plats på någon annan förskola.

Föräldrar som erbjuds plats på förskola måste tacka ja inom 8 dagar annars anses erbjudandet förbrukat och platsen erbjuds nästa barn i kön. När förälder tackar ja till en plats stryks barnet ur kön till de lägre rangordnade alternativen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förnyelseavdelningen inom stadsledningskontoret.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har den 16 december 2002 antagit stadens regelverk vid placering inom förskolan "Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg". För att möjliggöra e-tjänster där föräldrar ska kunna erhålla information om det utbud som finns inom förskola och familjedaghem, ansöka om förskoleplats och sedan följa sin köplacering och förstå varför/varför inte en plats erbjuds krävs ett regelverk som är enkelt och tydligt med få undantag. Förslag till förändringar av "Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg" avser enbart förskoleverksamheten. Reglerna för skolbarnsomsorg föreslås vara oförändrade.

Dagens system för placering av barn i förskoleverksamhet och familjedaghem bygger på att en enskild köhandläggare håller all information om kötider, val och önskemål, tillgängliga platser, eventuella förturer eller avsteg för egen del så att information kan ges till föräldrar och ansvariga vid de kommunala förskolorna om aktuellt läge vid förfrågan. Med förslagen i detta tjänsteutlåtande är syftet att det ska bli föräldrarna som överblickar läget på egen hand och kan göra det närhelst de så önskar. För att underlätta införandet av ett sådant system föreslås en revidering av regelverket. Förslaget till regelverk bygger därför på kötid framför barnets ålder. Skulle ålder ha högre prioritet än kötid kan kön förändras från dag till dag, det kan alltid komma in en ansökan från ett äldre barn som då kommer före övriga i kön. Ett sådant system försvårar för föräldrarna att följa sin köplats

och därmed också deras möjligheter att överblicka möjligheten att återgå till tjänst efter föräldraledighet.

Förvaltningens förslag

Köreglerna och köhanteringssystemet föreslås gälla samtliga kommunala förskolor och familjedaghem. De enskilt drivna förskolorna och familjedaghemmen har möjlighet att frivilligt ansluta sig till systemet och därmed även till köreglerna. Förslaget innebär att en gemensam kö för staden skapas för alla som ingår i systemet vilka också omfattas av barnomsorgsgarantin.

Platsgaranti (Barnomsorgsgaranti)

Platsgarantin innebär rätt till plats i stadens förskoleverksamhet från ett års ålder

- a) senast inom tre månader räknat från månadsskiftet efter det att ansökan inlämnats, eller
- b) senast under den månad som angivits i ansökan om den ligger längre framåt i tiden än sista månaden enligt a.

Garantin gäller i första hand inom det stadsdelsnämndsområde där familjen valt att stå i kö. Om plats inte kan erbjudas inom stadsdelen kan plats komma att erbjudas inom närliggande stadsdelsnämndsområde.

Enligt skollagen har barn i behov av särskilt stöd för sin utveckling, en högre grad av rätt till plats än den platsgarantin ger. Dessa barn har även rätt till plats före ett års ålder.

Vid fördelning av plats utgår förskolan från dem som valt just denna förskola. Bland dessa görs följande turordning

1. Barn med **särskilda behov** av stöd för sin utveckling
2. Barn med **syskon** som redan är placerade på förskolan erbjuds plats före andra barn
3. **Kötid**, barn med längst kötid till förskolan erbjuds plats först. Om flera barn har samma kötid placeras äldre barn före yngre, födelsedatum avgör. Tidigast möjliga ködatum är barnets sexmånadersdag. Om ansökan om förskoleplats inkommer tidigare blir ködatumet ändå barnets sexmånadersdag.

Avsteg från ovan nämnda turordning ska normalt inte göras. Om förskolan/anordnaren anser att synnerliga skäl för avsteg från turordningen föreligger ska beslut om detta fattas av barn- och ungdomschef eller motsvarande på stadsdelsförvaltning. Beslutet ska dokumenteras och diarieföras. Gäller avsteget inom en enskilt driven förskola ska beslutet dokumenteras av respektive förskola och anmälas till utbildningsförvaltningen. I beslutet

ska förskolan beskriva vad de gjort för att försöka undvika avsteg från turordningen. Förskolan har ansvar för att motivera för föräldrar varför avsteget var nödvändigt. Avsteg från turordningen på grund av att förskolan vill ha en viss könsfördelning är inte möjligt att göra utifrån den lagstiftning om likabehandling som gäller. Önskan om en viss åldersfördelning är inte ett självklart skäl för avsteg från turordningen. Ska avsteg göras måste förskolan påvisa att andra lösningar inte är möjliga. Hänsyn kan här tas till mindre förskolor med 1-2 avdelningar samt familjedaghem där flexibiliteten är mindre. Uppföljning kommer att ske av de undantag som görs.

Förälder har möjlighet att välja högst fem köalternativ som rangordnas. När lediga platser uppstår på en förskola görs placering enligt turordningsreglerna. I kölistan finns alla barn som står i kö till den specifika förskolan. Även om rangordning sker av valda alternativ så står barnet i kö till samtliga valda förskolor på samma villkor.

Om garantitiden löper ut utan att barnet kunnat erbjudas plats på någon av de önskade förskolorna så är stadsdelsförvaltningen skyldig att i enlighet med barnomsorgsgarantin erbjuda plats på någon annan förskola, kommunal eller enskilt driven, i stadsdelsnämndsområdet i första hand och i övriga staden i andra hand. Plats ska erbjudas så nära barnets hem som möjligt. Enligt praxis har en extra restid om 55 min varje morgon (110 min/dag) inte ansetts acceptabelt (skolverkets beslut den 24 augusti 2004, dnr 51-2003:1153).

Föräldrar som erbjuds plats på förskola måste tacka ja inom 8 dagar annars anses erbjudandet förbrukat och platsen erbjuds nästa barn i kön. När förälder tackar ja till en plats stryks barnet ur kön till de lägre rangordnade alternativen. Möjlighet finns alltså att stå kvar i kö till de högre rangordnade alternativen och behålla kötiden. Vid uppmaning måste kövalen bekräftas av förälder. Obekräftade köval betraktas som ogiltiga och tas bort.

Om föräldrar efter att ha stått i kö till fem alternativ vill byta och ställa sig i kö till annan förskola börjar kötiden räknas på nytt från den dag föräldrar anmäler sig till kön till den nya förskolan. Kötiden följer alltså inte med till det nya valet. Skälet till detta är att en förälder ska kunna följa sin plats i kön och inte helt plötsligt hamna längre ner i kön p.g.a. att andra föräldrar ändrar sina val. Föräldrarna kan dock ändra rangordning på redan valda förskolor utan att det påverkar kötiden.

Om föräldrar önskar flytta sitt barn från en förskola till en annan förskola har barnet ingen förtur utan köar utifrån nytt ködatum. Om familjen flyttar inom Stockholms stad och önskar ny placering gäller barnomsorgsgarantin på nytt utifrån nytt ködatumet. Vid flytt inom Stockholms stad kan föräldrar ställa sig i kö till förskola i annan del av staden när den nya adressen kan anges, då gäller barnomsorgsgarantin. Detsamma gäller föräldrar som flyttar till Stockholm från annan kommun att möjlighet att ställa sig i kö finns när den nya adressen i Stockholm kan anges.

Stadsledningskontoret föreslår att de nya reglerna börjar gälla i samband med att systemet för köhantering tas i bruk. För att övergången till de nya köreglerna och till kösystemet ska bli smidig tar kontoret fram en plan för hur införandet ska ske och vilka regler som ska gälla under införandeperioden.

Bilagor

Bilaga 1   Intagnings- och kvargående regler för plats i stadens förskoleverksamhet
och skolbarnsomsorg

INTAGNINGS- OCH KVARGÅENDEREGLER FÖR PLATS I STADENS FÖRSKOLEVERKSAMHET OCH SKOLBARNSOMSORG

1 Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, definitioner

- 1.1 Förskoleverksamheten i Stockholm bedrivs för barn 1-6 år. För sexåringarna i första hand i form av förskoleklass. Skolbarnsomsorgen bedrivs för barn i åldern 6-12 år.
- 1.2 Förskoleverksamheten bedrivs i form av förskola, allmän förskola för 4-5-åringar, familjedaghem och flerfamiljssystem. Skolbarnsomsorgen bedrivs i form av fritidshem och familjedaghem för barn till och med 9 års ålder, för barn 10-12 år i första hand i form av öppen fritidsverksamhet. Omsorg på obekväm arbetstid bedrivs för både förskolebarn och skolbarn upp till och med 9 år.

2 Rätt till plats

- 2.1 Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg erbjuds barn vars föräldrar förvärvsarbetar, studerar, är föräldralediga, är arbetslösa och aktivt söker arbete, eller till följd av barnets eget behov.
- 2.2 Rätt till plats har barn som är bosatta i Sverige och stadigvarande vistas i staden.
- 2.3 Barn till vissa grupper t.ex. gästforskare, som vistas i staden mer än sex månader men mindre än ett år och därmed inte har rätt att folkbokföra sig i landet, omfattas av rätt till plats enligt ovan.
- 2.4 Utöver vad som sagts ovan kan även följande grupper av barn erhålla plats på motsvarande villkor, under förutsättning att de stadigvarande vistas i staden:
  - Asylsökande och med dem jämställda enligt förordning (2001:976).
  - Nordiska medborgare.
  - Medborgare från ett annat EU-land vars föräldrar arbetar i Sverige.
  - Diplomater från ett nordiskt land eller ett EU-land.
- 2.5 Diplomater från länder utanför EU har inte rätt till plats i Stockholm. De kan dock i mån av tillgång beredas plats under förutsättning att avtal om ekonomisk ersättning för platsen tecknas mellan staden och ambassaden.
- 2.6 Vid gemensam vårdnad, där barnet är bosatt hälften av tiden hos respektive förälder och den ena föräldern är bosatt i Stockholm och barnet är folkbokfört i annan kommun, kan barnet erbjudas plats i den omfattning som krävs för denne förälders arbete eller studier.

3 Ansökan om plats

- 3.1 Ansökan om förskoleplats görs via Internet. Ansökan om plats till förskoleklass och skolbarnsomsorg görs på särskild blankett, och sänds till den skola där plats önskas.

4 Platsgaranti

- 4.1 Platsgarantin innebär rätt till plats i stadens förskoleverksamhet från ett års ålder;
  - a) senast inom tre månader räknat från månadsskiftet efter det ansökan inlämnats, eller
  - b) senast under den månad som angivits i ansökan om den ligger längre framåt i tiden än sista månad enligt a).

Garantin gäller i första hand inom det stadsdelsområde där familjen valt att stå i kö. Om plats inte kan erbjudas inom önskad stadsdel kan plats komma att erbjudas inom närliggande stadsdelsområde.

- 4.2 Enligt 2a kap 9§ skollagen har barn i behov av särskilt stöd för sin utveckling, en högre grad av rätt till plats än den platsgarantin ger. Sådana barn har även rätt till plats före ett års ålder.
- 4.3 Omsorg på obekväm arbetstid omfattas inte av platsgarantin.

5 Regler för fördelning av platser

5.1 En förutsättning för att erhålla erbjudande om plats är att familjen inte har skulder på obetalda barnomsorgsavgifter i kommunen. Undantag skall dock göras för placeringar av barn som är i behov av särskilt stöd för sin utveckling enligt 2a kap 9§ skollagen.

5.2 Plats i skolbarnsomsorg ska erbjudas så nära barnets eget hem eller skola som möjligt med beaktande av vad som krävs för att effektivt utnyttja lokaler och andra resurser. Vid fördelning av platser ska dessutom skälig hänsyn tas till:

- Föräldrarnas önskemål om omsorgsform.
- Föräldrarnas önskemål om geografisk placering.
- Var redan placerade syskon finns.
- Föräldrarnas övriga önskemål.

5.3 Vid ledig plats på förskola ska erbjudande gå till dem som valt att stå i kö till denna förskola. Bland dessa barn görs följande turordning.

1. Barn med särskilda behov av stöd för sin utveckling enligt 2a kap 9§ skollagen.
2. Barn med syskon som redan är placerade på förskolan erbjuds plats före andra barn.
3. Barn med längst kötid till förskolan erbjuds plats. Om flera barn har samma kötid ligger barnets födelsedatum till grund för placering, d.v.s. äldre barn går före yngre. För skolbarn gäller det omvända d.v.s. yngre barn går före äldre

5.4 Tidigast möjliga ködatum är barnets sexmånadersdag. Om ansökan om förskoleplats inkommer tidigare blir ködatumet ändå barnets sexmånadersdag. Föräldrar har möjlighet att välja fem alternativ som rangordnas.

5.5 Vid avsteg från turordningen ska beslut om detta fattas av barn- och ungdomschef eller motsvarande på stadsdelsförvaltning. Beslutet ska dokumenteras och diarieföras. Gäller avsteget inom en enskilt driven förskola ska beslutet dokumenteras av respektive förskola och anmälas till utbildningsförvaltningen.

5.6 Vid flytt till Stockholms stad och inom Stockholms stad gäller barnomsorgsgarantin på nytt. Möjlighet att ställa sig i kö finns när den nya adressen kan anges.

5.7 Om föräldrar som har plats på en förskola vill byta till en annan förskola gäller inte barnomsorgsgarantin på nytt, ködatum gäller.

6 Närvarotid för förskolebarn med nyfött syskon

6.1 Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om högst sex timmar per dag.

6.2 Barn vars föräldrar har gemensam vårdnad om barnet och barnet regelbundet och växelvis bor hos båda föräldrarna kan medges undantag från regeln om begränsad närvarotid för barn med nyfött syskon. Ansökan görs gemensamt av föräldrarna till aktuell stadsdelsnämnd.

7 Omsorg på obekväm arbetstid

7.1 Omsorg på obekväm arbetstid är avsedd för barn vars föräldrar/vårdnadshavare har sitt ordinarie arbete förlagt till kvällar, nätter och helger. Det kan antingen vara en ensamstående förälder med sådana arbetstider eller sammanboende föräldrar där båda arbetar på sådana tider.

7.2 Med sammanboende föräldrar jämställs förälder/vårdnadshavare som sammanbor i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållande med någon som inte är förälder till barnet.

7.3 För att erhålla omsorg på obekväm arbetstid krävs att det rör sig om ett regelbundet och kontinuerligt omsorgsbehov. Dessutom krävs att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. En noggrann prövning av behovet ska göras i varje enskilt fall.

- 7.4 Arbetstidens förläggning ska styrkas med intyg/schema från arbetsgivaren. Möjligheten att förändra arbetstiderna ska också prövas. Härvid har stadsdelsförvaltningen rätt att vid behov kontrollera förhållandena hos arbetsgivaren.

8 Besked om plats

- I 8.1 Plats skall erbjudas skriftligt. Besked om huruvida erbjuden plats accepteras eller inte ska vara stadsdelsförvaltningen/skolan/förskolan tillhanda inom åtta dagar om inte annat angivits. När föräldrar accepterar ett erbjudande om plats i förskola har de möjlighet att stå kvar i kö till de högre rangordnade alternativen. Vid uppmaning måste kövalen bekräftas av föräldrar. Obekräftade köval betraktas som ogiltiga och tas bort.

- I 8.2 Den som ansökt om plats ska informeras av stadsdelsförvaltningen där anmälan om plats är inlämnad, när garantin av något skäl inte kan uppfyllas. För förskoleplats gäller att den stadsdelsförvaltning där barnet är folkbokfört ansvarar för att barnomsorgsgarantin uppfylls och ska informera om garantin av något skäl inte kan uppfyllas.

9 Invänjning

- 9.1 När förskolebarn börjar i förskola eller familjedaghem ska föräldrarna/vårdnadshavarna medverka under en lokalt utformad invänjningsperiod. Även efter längre uppehåll i vistelsen bör invänjning ske.
- 9.2 Då skolbarn börjar i förskoleklass inklusive omsorg kan lokalt utformad invänjningsperiod med förkortad vistelsetid förekomma.

10 Nyttjande av plats

- 10.1 Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ska erbjudas i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller barnets eget behov.
- 10.2 Verksamheterna bedrivs mellan kl. 06.30 och 18.30. Beslut om enheternas öppettider fastställs emellertid utifrån föräldrarnas/vårdnadshavarnas önskemål om den dagliga vistelsetiden för respektive barn. Skolbarnsomsorgen för sexåringar är heldagsomsorg. Övriga skolbarn har eftermiddagsomsorg. Under skollov anordnas dessutom heldagsomsorg för alla barn som är inskrivna i skolbarnsomsorgen.
- 10.3 När en plats stått outnyttjad i en månad kan denna skriftligen sägas upp av stadsdelsförvaltningen/skolan. Uppsägning sker därefter med iakttagande av en månads uppsägningstid.

11 Kvargående regler

- 11.1 Plats i förskoleverksamheten eller skolbarnsomsorgen får behållas högst två månader efter utflyttning till annan kommun.
- 11.2 Utomkommunala barn, (d.v.s. barn som inte stadigvarande vistas i Stockholm) tas emot i mån av plats under förutsättning att avtal om ekonomisk ersättning för platsen tecknas mellan staden och hemkommunen. Föräldraavgift erläggs normalt till hemkommunen.

12 Uppsägning

- 12.1 Önskar familjen inte längre utnyttja anvisad plats ska skriftlig uppsägning göras till stadsdelsförvaltningen/skolan.
- 12.2 Uppsägningstiden är en månad och räknas från den dag uppsägningshandlingen kommit stadsdelsförvaltningen/skolan tillhanda.
- 12.3 Uppsägning behövs inte vid överflyttning mellan två kommunala placeringar inom samma stadsdelsområde.
- 12.4 Förälder/vårdnadshavare som inte önskar utnyttja accepterad plats ska göra uppsägning på vanligt sätt. Uppsägningen gäller med omedelbar verkan.
- 12.5 Om stadsdelsförvaltningen/skolan tvingas säga upp barn är uppsägningstiden två månader. Uppsägningen ska vara skriftlig.

13 Allmän förskola

- 13.1 Alla barn, som inte redan är inskrivna i förskolan, skall erbjudas plats i den allmänna förskolan från och med höstterminen det år de fyller fyra år. Den allmänna förskolan omfattar tre timmar per dag och är avgiftsfri. Förläggningen av tiden kan vara antingen förmiddag eller eftermiddag. Varje stadsdelsnämnd beslutar om hur tiden skall förläggas.

14 Förskoleklass

- 14.1 Plats i förskoleklass ska erbjudas barn från och med höstterminen det år de fyller sex år. För barn som har för avsikt att börja grundskolan vid sex års ålder kan förskoleklass erbjudas från och med höstterminen det år barnet fyller fem år.

(

(

(

(